

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

**Ijtimoiy-gumanitar
fanlarning dolzarb
muammolari**

Son 2. Jild 4.

2024

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 2(4) - 2024

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2024

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Абдор – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

Турсунов Равшан Нормуратович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Холиқулов Ахмаджон Боймаҳамматович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Габриэльян Софья Ивановна – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Миллий Университети.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Насирходжаева Дилафруз Сабитхановна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Остонокулов Азамат Абдукаримович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент молия институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Ҳожаев Азизхон Саидалоҳонович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Фарғона политехника институти

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакарров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Саидова Камола Усканбаевна – фалсафа фанлари доктори, “Tashkent International University of Education” халқаро университети;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Ўроқова Ойсулув Жамолиддиновна – фалсафа фанлари доктори, доцент, Андижон давлат тиббиёт институти, Ижтимоий-гуманитар фанлар кафедраси мудир;

Носирходжаева Гулнора Абдукаҳхаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Турдиев Бехруз Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳасанов Шавкат Аҳадович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Бахронова Дилрабо Келдиёровна – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Мирсанов Ғайбулло Қулмуродович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАР:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуратовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Утемуратов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳакимов Комил Бахтиярович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Раҳматов Элёр Жумабоевич – юридик фанлар номзоди, Тошкент давлат юридик университети;

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Хашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Қаюмова Насиба Ашуровна – педагогика фанлари доктори, профессор, Қарши давлат университети;

Тайланова Шохидат Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент;

Жуманиёзова Муҳайё Тожиевна – педагогика фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Ибрахимов Санжар Урунбаевич – педагогика фанлари доктори, Иқтисодиёт ва педагогика университети;

Жавлиева Шахноза Баходировна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети;

Бобомуротова Латофат Элмуродовна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Василя Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбахор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психологияси кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Шамшетова Анжим Караматдиновна – психология фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

Содиқова Шоҳида Мархабобевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атақулович – сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхатига киритилган.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил: scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).

МУНДАРИЖА**07.00.00 – ТАРИХ ФАНЛАРИ***Файзуллаева Мавлюда Хамзаевна*ЎЗБЕК ВА ТОЖИК АНЪАНАВИЙ ТАОМЛАРИДА ЭТНОМАДАНИЙ АЛОҚАЛАРНИНГ АКС
ЭТИШИ (СУРХОН ВОҲАСИ МИСОЛИДА) 10-15*Umarov Sardor Yakubovich*QAYTA BIRLASHGAN GERMANIYADA MEHNAT BOZORINI ISLOH QILISH, AHOLI BANDLIGI,
DEMOGRAFIK O'ZGARISHLAR 16-20**08.00.00 – ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ***Shadiyeva Gulnora Mardiyevna*O'ZBEKISTONDA EKSPORTNING OSHISHINING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIR ETISH
YO'LLARI..... 21-29*Xalilidinov Azizbek Abduqaxhorovich*КИЧИК БИЗНЕС ВА ХУСУСИЙ ТАДБИРКОРЛИК СУБЪЕКТЛАРИ ФАОЛИЯТИНИ
БОШҚАРИШГА ОИД НАЗАРИЙ ҚАРАШЛАР 30-34*Mavlyanov Majid, Urdushov Hamrakul*

КЛАСТЕР ЁНДАШУВИ: ЧОРВАЧИЛИК КЛАСТЕРЛАРИНИНГ АФЗАЛЛИКЛАРИ 35-45

*Asrorov Azizbek Isomiddin ugli*ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ПРИРОДА РИСКОВ, ВОЗНИКАЮЩИХ В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ
КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ 46-52*Xaydarova Durdona Shuxratjon qizi, Achilboyeva Sevinch O'tkir qizi*

МАНАЛЛИЙ БУДЖЕТ ДАРОМАДЛАРИ HISOBI TASHKIL ETISHNING NAZARIY JIHATLARI. 53-60

*Kamalov Akmal Saydakbarovich*ХАЛҚАРО ТРАНСПОРТ ЛОЙИҲАЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРИЛИШИ ЭҲТИМОЛЛИГИНИНГ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИҚТИСОДИЙ ХАВФСИЗЛИГИГА ТАЪСИРИНИ БАҲОЛАШ
УСЛУБИЯТИ ИШЛАБ ЧИҚИШ 61-68*Namazov Gafur Shokulovich*

ИҚТИСОДИЙОТДА ГИБРИД МОДЕЛЛАРИНИ ҚО'ЛЛАШ 69-75

09.00.00 – ФАЛСАФА ФАНЛАРИ*Rasulov Azizkhon Mukhamadqodirovich*

YANGI O'ZBEKISTONDA OMMAVIY AXBOROT VOSITALARINING TIZIMLI O'ZGARISHI 76-81

Kadirova Ziyoda Rahimdjanoyna

ISLOM FALSAFASIDA ILM TUSHUNCHASINING MOHIYATI 82-86

Turdiyev Bexruz Sobirovich

JAMIYAT IDEOSFERASINING IJTIMOY-FALSAFIY TAHLILI 87-92

Alimatova Nargis Abduxalilovna

KONSTITUTSIYADA HALOL RAQOBAT KAFOLATI 93-98

Abdullayev Ibodulla Abdullayevich, Mustafoyeva Feruza Xurshid qizi

МА'НАВИЯТ – YANGI O'ZBEKISTON TARAQQIYOTINING MUHIM POYDEVORIDIR..... 99-103

<i>Кувандиков Шокир Облокулович</i> МАҲМУДХҲҲЖА БЕҲБУДИЙ МИЛЛИЙ-МАЪНАВИЙ ҚАРАШЛАРИНИНГ ИЖТИМОИЙ ФАЛСАФИЙ МАНБАЛАРИ	104-111
<i>Yusupaliyev Orzimurod Odilovich</i> YOSHLAR MAFKURAVIY ONGI TRANSFORMATSIYALASHUVINING BUGUNGI KUNDAGI AHAMIYATI: MUAMMO VA YECHIMLAR	112-119
<i>Eshonqulov Laziz Norqobul o'g'li</i> BADIIY MUHITDA TANQIDIYLIK VA SATIRANING TABIIY KOMMUNIKATSIYASI	120-125
10.00.00 - ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ	
<i>Saitova Nilufar Djumaydillayevna</i> YOSH O'ZBEK SHOIRLARI: VOQELIKNI IDROK ETISH VA UNI BADIIY IFODALASH TENDENSIYALARI	126-130
<i>Nurmanov Furqat Hayitqulovich</i> O'G'UZ" ETNONIMI VA O'G'UZLAR	131-137
<i>Qudratova Sitora Olimovna</i> AQSH HIKOYACHILIGI TARIXI VA SPETSIFIKASINING BADIIY IFODASI HAMDA JANR IJODKORLARI.....	138-148
<i>Fayziyeva Aziza Anvarovna, Safarova Nigora Axatovna</i> METAFORALARNING O'ZBEKCHA TARJIMASIGA KOGNITIV YONDASHUV	149-153
<i>Qodirova Madinabonu Murodjon qizi</i> LINGVISTIK TA'MINOT VOSITALARI: TUZILISHI VA TARKIBI	154-159
<i>Аллабердиева Регина, Мадалов Навруз</i> ТАКСОНОМИЯ ГЕНДЕРНО-МАРКИРОВАННЫХ ПАРЕМИЙ - РЕГУЛЯТИВОВ АНГЛИЙСКОГО И РУССКОГО ЯЗЫКОВ	160-165
<i>Azimova Aziza Alisher qizi</i> INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA KONCHILIK LEKSIK BIRLIKLARINING LEKSIK-SEMANTIK XUSUSUYATLARI	166-172
<i>Shoymardonov Ilhom Alixonovich</i> BAHOR, YOZ, KUZ MAVSUMLARI BILAN BOG'LIQ BOLALAR QO'SHIQLARI	173-178
<i>Raxmatova Dilafruz Nusratilloevna</i> SAMARQAND JADIDCHILIK MAKTABI VAKILLARI ASARLARINING TIL XUSUSIYATI....	179-184
<i>Mirzayev Jasur, Madalov Navruz</i> THE DIALOGIC NATURE OF PERSONIFICATION IN THE POETICS OF WILLIAM BLAKE.....	185-190
<i>Yuan Xiaowei</i> ON THE TITLE AND LEXICAL FEATURES OF THE WINTER OLYMPICS NEWS REPORT IN CHINA DAILY	191-197
12.00.00 - ЮРИДИК ФАНЛАР	
<i>Ражабов Нариман Шарифбаевич</i> НЕКОТОРЫЕ ВОПРОСЫ ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ДОБРОВОЛЬНОЙ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ СЕРТИФИКАЦИИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	198-206
<i>Yakubova Iroda Bahramovna</i> MULKIY HUQUQLARNI JAMOAVIY ASOSDA BOSHQARUVCHI TASHKILOTLAR VA MUALLIFLIK	

HUQUQI OBYEKTLARIDAN FOYDALANUVCHI SHAXSLAR O'RTASIDAGI SHARTNOMALAR TASNIFI.....	207-212
<i>Inoyatov Behruzjon Umidjon o'g'li</i> TOVAR BELGILARINING HUQUQIY JIHATDAN MUHOFAZA QILISHNI TARTIBGA SOLUVCHI QONUNCHILIKNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI.....	213-220
<i>Раимова Шохсанам Ғайратжонова</i> РЕЦИДИВ ЖИНОЯТЛАР ВА УЛАРНИНГ ҲУҚУҚИЙ АҲАМИЯТИ.....	221-227
<i>Mukimov Bobur</i> CURRENT ISSUES OF IMPROVING THE PROTECTION OF INTELLECTUAL PROPERTY AT THE INTERNATIONAL LEVEL.....	228-234
<i>Нодирахон Абдурахманова</i> ВЛИЯНИЕ ТЕХНОЛОГИИ БЛОКЧЕЙН, СМАРТ-КОНТРАКТОВ И КРИПТОВАЛЮТ НА РАЗВИТИЕ ПРАВА.....	235-239
<i>Акмалхонов Боситхон Азизхон ўғли</i> ЗАЩИТА ПРАВА ЧАСТНОЙ СОБСТВЕННОСТИ В ПРАКТИКЕ ЕВРОПЕЙСКОГО СУДА ПО ПРАВАМ ЧЕЛОВЕКА.....	240-246
<i>Turakulova Nazira</i> MUALLIFLIK HUQUQIDA MULKIY HUQUQLARNI JAMOVIIY BOSHQARISH.....	247-260
<i>Якубов Бекзод Эркинбаевич</i> КЕЧИКТИРИБ БЎЛМАЙДИГАН ҲОЛЛАРДА ТЕЗКОР – ҚИДИРУВ ТАДБИРЛАРИНИ ЎТКАЗИШ ТАРТИБИ ВА УНИНГ ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИ.....	261-265
13.00.00 – ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ	
<i>Мамажонов Хошимжон Абдумаликович</i> ФИЗИКА ФАНИНИ ИЈОДИЙ О'ЗЛАСHTIRISH YO'LLARI (АКАДЕМИК ЛИТСЕYLAR MISOLIDA).....	266-271
<i>Tkacheva Anastasiya Aleksandrovna</i> O'ZBEKISTON OLIY O'QUV YURLARIDA ISPAN TILI BO'YICHA IJTIMOIIY-MADANIY KOMPETENTLIKNI O'QITISH STRATEGIYASINI ISHLAB CHIQISH.....	272-281
<i>Haqberdiyev Baxtiyor Rustamovich</i> TASVIRIIY SAN'AT VA MUHANDISLIK GRAFIKASI FANLARINI BOSHQA FANLAR BILAN INTEGRATSIYASI.....	282-287
<i>Jumayev Xushboq Soatmumin o'g'li</i> KICHIK MAKTAB YOSHIDAGI O'QUVCHILAR XOTIRASINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	288-291
<i>Omonqulov Ulug'bek Maxsiddin o'g'li</i> IQTIDORLI O'QUVCHILAR BILAN ISHLASH METODIKASI.....	292-296
<i>Jumaboev Nabi Pardaboevich</i> THE NEED TO USE AESTHETIC VIEWS OF EASTERN THINKERS IN THE EDUCATIONAL SYSTEM.....	297-304
<i>Kayumov Erkin Kazakbayevich</i> TASVIRIIY SAN'ATNING O'QUVCHILAR IDROKI VA IJODKORLIGINI SHAKLLANTIRISHDAGI ROLI.....	305-310

Yusupova Feruza Hajiboyevna, Gaipova Nilufar Jasurbekovna

MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNING EKOLOGIK TA'LIM BERISHDA GRAFIK

ORGANAYZERLARNING ROLI 311-317

Karshiboyeva Dilafruz Boxodirovna

SOMONIYLAR DAVRI SAN'ATI VA UNING JAHON TARIXIDAGI ROLI..... 318-322

Камалов Акмал Сайдакбарович
“Узтемирйулконтейнер” АЖ бошқарув раиси, доцент, и.ф.н.
E-mail: transportlogistikasi@mail.ru

**ХАЛҚАРО ТРАНСПОРТ ЛОЙИХАЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРИЛИШИ
ЭХТИМОЛЛИГИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИҚТИСОДИЙ ХАВФСИЗЛИГИГА
ТАЪСИРИНИ БАҲОЛАШ УСЛУБИЯТИ ИШЛАБ ЧИҚИШ**

Аннотация: Ушбу мақолада халқаро транспорт лойиҳаларини амалга оширилиши эҳтимоллигининг Ўзбекистон Республикаси иқтисодий хавфсизлигига таъсири бўйича таклиф ва тавсияларни ишлаб чиқиш учун транспорт-логистика лойиҳаларини Ўзбекистоннинг иқтисодий хавфсизлигига таъсири баҳолашнинг SWOT таҳлили келтирилган. Унда Самарқанд – Панжикент темир йўл участкасини қурилиши, “Хайратон – Мозори – Шариф” темир йўл участкасини ташкил этиш ва бошқа халқаро лойиҳалар таҳлил қилинган.

Калит сўзлар: иқтисодий хавфсизлик, транспорт-логистик жараёнлари, лойиҳалар, транзит, баҳолаш, SWOT таҳлил.

Kamalov Akmal Saidakbarovich
Chairman of the Board of Uztemiryulcontainer JSC,
Associate Professor, Ph.D.

**DEVELOPMENT OF A METHODOLOGY FOR ASSESSING THE IMPACT OF THE LIKELIHOOD
OF IMPLEMENTING INTERNATIONAL TRANSPORT PROJECTS ON THE ECONOMIC
SECURITY OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN**

Abstract. This article presents a SWOT analysis of assessing the impact of transport and logistics projects on the economic security of Uzbekistan in order to develop proposals and recommendations on the impact of the implementation of international transport projects on the economic security of the Republic of Uzbekistan. The construction of the Samarkand-Penjikent railway section, the creation of the Hairatan-Mozori-Sharif railway section and other international projects were analyzed.

Key words: economic security, transport and logistics processes, projects, transit, assessment, SWOT analysis.

Камалов Акмаль Сайдакбарович
Председатель правления АО «Узтемирйулконтейнер»,
доцент, к.э.н.

**РАЗРАБОТКА МЕТОДИКИ ОЦЕНКИ ВЛИЯНИЯ ВЕРОЯТНОСТИ РЕАЛИЗАЦИИ
МЕЖДУНАРОДНЫХ ТРАНСПОРТНЫХ ПРОЕКТОВ НА ЭКОНОМИЧЕСКУЮ
БЕЗОПАСНОСТЬ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН**

Аннотация: В данной статье представлен SWOT-анализ оценки влияния транспортно-логистических проектов на экономическую безопасность Узбекистана с целью разработки предложений и рекомендаций по влиянию реализации международных транспортных проектов на экономическую безопасность Республики Узбекистан. Проанализировано строительство железнодорожного участка Самарканд-Пенджикент, создание железнодорожного участка «Хайратон-Мозори-Шариф» и другие международные проекты.

Ключевые слова: экономическая безопасность, транспортно-логистические процессы, проекты, транзит, оценка, SWOT-анализ.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V4I2Y2024N08>

Кириш. Жаҳонда глобал хавфсизликни таъминлаш мақсадида иқтисодий ва маданий юксалтириш, қўшни мамлакатлар ва жаҳоннинг иқтисодий ривожланган мамлакатлари билан манфаатли муносабатларни ривожлантириш, ресурслардан самарали фойдаланиш, инфратузилмани тўлиқ шакллантириш ва барқарор ижтимоий муҳитни яратиш муҳим аҳамият касб этмоқда.

Ҳозирги кунда халқаро транспорт-логистика жараёнларини амалга оширишда геоиқтисодий масалалар ва транспорт-транзит лойиҳаларидаги ўзгаришлар туфайли юзага келаётган қатор муаммоларнинг илмий ечимини топиш юзасидан мақсадли илмий изланишларни амалга ошириш талаб этилмоқда.

Бунинг учун, халқаро транспорт-логистика лойиҳаларини баҳолаш услубиятини чуқур таҳлил қила оладиган, соҳанинг етук олимлари ва бошқарув органлари ходимлари, логистика-омбор операторлари, темир йўл, автомобиль, денгиз, дарё ёки ҳаво транспортида юк ташишни ташкил етиш бўйича хизматлар кўрсатувчи ташкилотлар ва экспедиторлик компаниялари экспертлари таҳлилларини ҳисобга олиш мақсадга мувофиқ ҳисобланади [1].

Мақолада халқаро ҳамкор бизнес компанияларининг халқаро нефть конлари хизматлари гуруҳи ташаббуслари (2021 йилда) Самарқанд шаҳридаги лойиҳалаштирилган иссиқлик энергия станциясини (ИЭС) кўмир билан таъминлаш доирасида Панжикент участкаси – Булунғур станцияси/Жомбой станциясигача янги темир йўл линиясини амалга ошириш бўйича лойиҳасининг иқтисодий аҳамияти ва геосиёсий таъсирлари тадқиқ этилди.

Хусусан, Панжикентдаги кўмир карьери Душанбе шаҳридан қарийб 100 км узоқликда жойлашганлиги лойиҳани амалга оширишда геосиёсий масалани юзага келтириши мумкин. Бу ўз навбатида масалани чуқур таҳлил қилинишини тақозо этади.

Ҳозирда Хитой ва Ўзбекистон ўртасидаги темир йўл транспорти йўловчиларга нафақат узоқ масофаларни босиб ўтиб, балки қўшни Қозоғистон орқали ҳам ўз манзилига етиб боришни таъминлайди. Хитой-Қирғизистон-Ўзбекистон темир йўлининг қурилиши Хитой ва Ўзбекистон ўртасидаги масофани сезиларли даражада қисқартиради, янги Осиё-Европа континентал кўпригининг жанубий каналини янада яхшилади, Шарқий ва Жануби-Шарқий Осиёдан Марказий Осиё, Ғарбий Осиёга қулай транспорт йўлагини шакллантиради. ва Шимолий Африка, Жанубий Европа, янги Осиё-Европа континентал кўпригининг транспорт доирасини янада кенгайтиради ва халқаро транспортдаги мақомини оширади. Мазкур лойиҳанинг қурилиши Қирғизистон, Хитой ва Ўзбекистон ўртасида қулай йўлакни ташкил этади, бу Марказий Осиё мамлакатлари учун денгизга чиқиш йўлини очиш ва халқаро темир йўл тармоғига

интеграциялашувида муҳим роль ва аҳамият касб этади. Ушбу лойиҳа ҳудудий транспорт инфратузилмасини ривожлантириш даражасини ошириш, ҳудудий темир йўл тармоғининг жойлашувини яхшилаш учун муҳим аҳамиятга эга бўлиб, минтақавий ресурс афзалликларини иқтисодий афзалликларга айлантиришга самарали ёрдам бериши мумкин [2,3].

Методология. Геоисёсий таъсирларини инобатга олган ҳолда SWOT таҳлили асосида Самарқанд – Панжикент темир йўл участкасини қурилиши (истиқболда Айний шахригача узайтириш) лойиҳаси, “Бекобод – Истиқлол” темир йўл участкасини тиклаш орқали юк оқимларини қайта йўналтириш, “Хайратон – Мозори-Шариф” темир йўл участкасида хизмат кўрсатиш бизнес халқаро компания томонидан амалга оширилиши, “Дарбоза-Мақтаарал” темир йўл линиясини “Ирджар” станцияси орқали “Жиззах” станциясигача туташувини амалга ошириш ва Тошкент вилоятида халқаро бизнес компания томонидан кўп терминалли логистика марказини ташкил этиш сингари халқаро транспорт-логистика лойиҳалари Ўзбекистоннинг иқтисодий хавфсизлигига таъсири таҳлил қилинган (1-жадвал).

SWOT таҳлили стратегик режалаштириш воситаси бўлиб, кучли томонлар, заиф томонлар, имкониятлар ва таҳдидларни англатади. У ташкилот ёки шахснинг ички ва ташқи омилларини баҳолаш учун яхшиланиш соҳалари ва юзага келиши мумкин бўлган муаммоларни аниқлаш учун ишлатилади. Ушбу усул биринчи марта 1960 йилларда Стенфорд тадқиқот институти ходими Алберт Хамфри томонидан корпоратив режалаштиришнинг изчил муваффақиятсизлиги сабабларини аниқлаш мақсадида ўрганиш давомида ишлаб чиқилган ва жорий этилган.

Бу эрда тўртта асосий компонентнинг тушунтиришлари:

Ички омиллар:

- Кучлар Ташкилот ёки шахс бошқалардан устун бўлган ёки рақобатдош устунликка эга бўлган нарсадир. Мисоллар кучли бренд тан олиниши, иқтидорли жамоа ёки самарали жараёнларни ўз ичига олиши мумкин.
- Заиф томонлар Бу ташкилот ёки шахс яхшилаши керак бўлган ёки рақобатдош устунликка эга бўлмаган омиллардир. Бунга ёмон молиявий бошқарув, чекланган ресурслар ёки ноадекват технология сабаб бўлади.

Ташқи омиллар:

- имкониятлар ташкилот ёки шахс ўз мақсадларига эришиш учун фойдаланиши мумкин бўлган омиллардир. Хусусан, янги бозорлар, ривожланаётган тенденциялар ёки қоидалардаги ўзгаришлар имкониятлар яратиши мумкин.

Таҳдидлар ташкилот ёки шахснинг ўз мақсадларига эришиш қобилиятига салбий таъсир кўрсатиши мумкин. Масалан, ортиб бораётган рақобат, иқтисодий таназзул ёки истеъмолчи хатти-ҳаракатларидаги ўзгаришлар ва бошқаларни ҳисобга олиш керак.

МУҲОКАМА ВА НАТИЖАЛАР

1-жадвал

Ҳалқаро транспорт лойиҳаларини амалга оширилиши эҳтимоллигининг Ўзбекистон Республикаси иқтисодий хавфсизлигига таъсирини баҳолаш бўйича SWOT таҳлил

Самарқанд – Панжикент темир йўл участкасини қурилиши (истиқболда Айний шахригача узайтириш) лойиҳаси

Кучли томонлари	“Булунғур – Панжикент”, “Жомбой – Панжикент” ва “Саралаш станцияси – Панжикент” темир йўл участкасини қурилиш орқали икки давлат ўртасида юк айланмасини ошириш имконига эга бўлиш мумкун.
Заиф томонлари	Манфаатдор тамонларда режалаштирилган ташиш ҳажмлари, ҳисоб-китоблар ва лойиҳа бўйича бошқа маълумотлар мавжуд эмас; Ушбу йўналишни ташкил қилишда айрим ҳудудларни боғловчи темир йўл линияси мавжуд эмас; Темир йўл линияси ўтказиладиган йўналишни танлаш вариантлари бўйича таклифлар мавжуд эмаслиги/ёки ошкор этилмаганлиги; Тожикистон ҳудудида режалаштирилган темир йўл линиясини лойиҳалаш ва қуриш учун молиялаштириш манбаларини аниқлаш муаммосини борлиги; Панжикент-Самарқанд йўналиши бўйлаб автомобиль транспортида ташишни ташкил этиш варианты ҳам мавжудлиги.
Имкониятлар	Афғонистонга етказиладиган айрим юкларни, айниқса суяқ юкларни ташишда қисқа масофадан фойдаланиш орқали кам ҳаражатли ташувларни ташкил этиш имконияти мавжуд.
Таҳдидлар	Ўзбекистон транзит масофаси қисқартириши туфайли Ўзбекистон орқали Тожикистон экспорт-импорт товарлари транзитидан тушган даромадини (16,3 млн. АҚШ долларигача) йўқотиш хавфи мавжуд.
“Бекобод – Истиқлол” темир йўл участкасини тиклаш орқали юк оқимларини қайта йўналтириш	
Кучли томонлари	Тожикистон ҳудудидан ўтувчи “Бекобод – Истиқлол” транзит йўлаги қайта тикланиши билан юк ташиш масофаси маждуд “Ангрен – Поп” темир йўл участкасига нисбатан 239 км га қисқаради.
Заиф томонлари	Фарғона водийси ва Қирғизистон темир йўлларининг жанубий бўлимига ҳамда тескари йўналишда юк ташиш ҳажми мавжуд бўлганлиги туфайли, “Бекобод – Истиқлол” участкаси орқали қўшимча юк ташишга ҳозирги шароитда эҳтиёж мавжуд эмас. Ўзбекистоннинг резидентни бўлмиш юк жўнатувчиси Тожикистон ҳудудида чет эл валютасида қўшимча ҳисоб-китобни амалга ошириши керак бўлади; Тожикистон ҳудудида юкларни буткуллигини таъминлашда (юкларнинг бузилиши, ўғирланиши ва бошқа ҳолатларда) қўшимча процедураларни амалга оширишга эҳтиёж вужудга келиши эҳтимоллиги мавжуд; Йўналишда ишловчи поездлар қатновини электровоздан тепловозга ўзгартириш учун қўшимча ҳаражатларнинг пайдо бўлиши мумкин Бекобод ва Сувонобод давлатларо туташув пунктларида (МГСП) ортиқча чегара тартиб-қоидалари вужудга келиши мумкин бу ўз навбатида юкларни етказиш вақтига салбий таъсир қилади Ангрен – Поп темир йўл йўналишида 107,9 минг тонна транзит юк, шундан Бекободдан Хўжандга 77,9 минг тонна ва қарама-қарши йўналишда 30,0 минг тонна транзит юк ташиш имконияти мавжуд бўлиб, бу транзит юкларнинг 20,4 фоизини ёки барча юкларнинг 1,7 фоизини ташкил этади холос.

Имкониятлар	<p>Лойиха ташаббускорларининг истакларини бажариш учун икки темир йўл маъмурияти ўртасидаги келишувга биноан юкнинг бир қисмини Бекобод – Истиқлол темир йўл участкасига кўмир, минерал ўғитлар, катта ўлчамдаги портловчи моддалар каби шунингдек, бўш вагонлар, ҳафтасига 1 поезд кўп бўлмаган юкларни «ЎТИ» АЖ руҳсатига кўра ўтказиш мумкин.</p> <p>“Хитой – Қирғизистон – Ўзбекистон” темир йўл қурилиш лойиҳаси амалга оширилган ҳолда, “Бекобод-Истиқлол” темир йўлининг тўлиқ ишлаши учун янги юк оқими шакилланиши мумкин</p>
Таҳдидлар	<p>Юк ташишда 239 км масофасидан олинаётган тариф даромаднинг йўқолиши, 109 кмли “Сўғд участкаси” ҳудудидан ўтадиган юк ҳақиға эквивалент бўлади;</p> <p>Юкнинг маълум бир қисмини қайта йўналтиришда халқаро бизнес субъектларининг қолган юк ҳажмларини ҳам қисқароқ йўналишга ўтказишдан норозилиги эҳтимоллиги мавжуд;</p> <p>Ташишдан тушган валюта тушумининг йўқолиши (транспорт хизматлари экспортининг қисқариши) 239 км тариф масофасига эквивалентлиги.</p> <p>Хўжанд орқали юклар ўтиши билан юк айланмаси 104,9 миллион тонна/км дан 25,8 миллион тонна/км га камайиши мумкин.</p>
“Хайратон – Мозори-Шариф” темир йўл участкасида хизмат кўрсатиш бизнес халқаро компания томонидан амалга оширилиши	
Кучли томонлари	<p>Афғон томони Хайратон – Мозори-Шариф темир йўлига хизмат кўрсатиш ва бошқариш бўйича 2011 йилдан буён фаолиёт юритаётган “Ўзбекистон темир йўллари” АЖнинг “Соғдианатранс” шўъба корхонаси (ШК) томонидан тузилган шартнома нарҳларини пасайтириш таклифини илгари сурмоқда лойиҳани амалга ошириш орқали агар хизмат кўрсатиш нарҳини тушуриш ишлаш зарар келтирадиган бўлса ундан воз кечиш мумкин.</p>
Заиф томонлари	<p>Афғонистонга темир йўлда юклар ташилишини узлуксиз таъминлашда айнан УТЙ АЖ томонисиз амалга ошириш мумкин эмаслигидан келиб чиқиб, (темир йўлда халқаро юк ташишнинг йўл ҳужжатлари – СМГС, Ғалаба ва Хайратон станциялари ўртасида магистраль локомотивдан фойдаланиш, вагонлардан фойдаланганлик учун хизматлар, локомотив ҳамда вагонларга техник хизмат кўрсатиш ва бошқалар) таянади ва ушбу хизматларни Афғонистон темир йўллари тегишли халқаро ташкилотларга ва келишувларига аъзо бўлгунига қадар мустақил бажара олмайди.</p>
Имкониятлар	<p>Хайратон станциясининг фаолиятини амалга ошириш бўйича ишларни босқичма- босқич Афғон томонига ўтказиш юзасидан “Харакатлар режаси” ишлаб чиқилган ва тасдиқланган. Унга кўра 2023 йилнинг январ ойи охирига қадар Хайратон станциясида амалга оширилиши керак бўлган техник ишларни “Мансур Фотех” компанияси тўлиқ ўз зиммасига олиши келишилган.</p>
Таҳдидлар	<p>Афғон томони Хайратон – Мозори-Шариф темир йўлини бошқарувига Афғонистоннинг маҳаллий мутахассисларини жалб қилиш ниятини билдирмоқда. Агар бу иш амалга ошса ушбу йўналишда темир йўлда юклар ташилишини узлуксиз таъминлашда малакали мутахассислар ва замонавий</p>

	<p>технологийлардан фойдаланиш даражаси пасайиб кетиши мумкунлиги нуқтайи назаридан муаммолар вужудга легиши мумкун.</p> <p>Афғонистон Қозоғистоннинг “Мансур Фатех” компанияси билан Хайратон станциясида темир йўл хизматларини кўрсатиш бўйича шартнома имзоланган. Бу эса Ўзбекистоннинг минтақада транспорт хизматларини кўрсатиш бўйича асосий рақабатчиларнинг тасир доираси ортишига олиб келиши мумкун.</p>
“Дарбоза-Мақтаарал” темир йўл линиясини “Ирджар” станцияси орқали “Жиззах” станциясигача туташувини амалга ошириш	
Кучли томонлари	Ўзбекистон Республикасининг Олтиариқ, Ангрен, Сирдарё, Каттақўрғон темир йўл станцияларида янги ташкил этилган иссиқлик электр станцияларини кўмир билан таъминлаш (13 000 000 тонна) қуввати етарли эмаслигидан келиб чиқиб, геосиёсий манфаатлар нуқтайи назаридан лойиха амалга оширилиши муҳим ҳисобланади.
Заиф томонлари	<p>Фаолият юритаётган “Дарбоза – Сариагач – Ўзбекистон – Жиззах” участкасидан катта ҳажимдаги қўшимча юкларни ташиш учун Ўзбекистон темир йўллари электровозлар паркени 42 га кегайтириш мақсадида 215 млн. АҚШ. долл. инвестициялар йўналтирилган ҳолда “Дарбоза – Мақтаарал” лойиҳасини амалга оширмасдан эришиш ҳам мумкин.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси темир йўлларидаги ортиб бораётган оқимини ўтказишга муқобил равишда келгусида “Қизил – Ўрда – Учқудуқ” темир йўл линиясини қуриш лойиҳасини амалга ошириш орқали ҳам ҳал қилиш мумкун.</p>
Имкониятлар	“Хитой-Қирғизистон-Ўзбекистон” темир йўли қурилгандан сўнг қўшимча юк оқимлари вужудга келиши кутилмоқда ва юкларни етказиб беришда ушланиб қолишларни камайтириш учун ушбу ёлдан фойдаланиш мумкун.
Таҳдидлар	<p>“Мақтаарол – Иржар – Жиззах” темир йўл участкасини тиклаш орқали амалга ошириладиган лойиҳа кўмир оқимларидан ташқари (6,6 млн. тонна, 7 поезд суткасида) фаолият юритаётган “Дарбоза – Сариагач – Ўзбекистон – Сирдарё – Жиззах” участкаларидан юкларни бошқа йўналишга йўналтириш таҳдиди вужудга келади (14,9 млн. тонна) ва (191,7 млн. АҚШ доллари) даромаднинг йўқотилишига олиб келади.</p> <p>“Дарбоза – Сариагач – Ангрен – Қўқон – Олтиариқ” ва “Дарбоза – Мақтаарал – Олтиариқ” темир йўл линияларининг узунлигидаги фарқи туфайли (янги участка бўйича 61 км. га узунроқ) барча юк оқимларини “Қўқон” темир йўл узелидан (2,1 млн. тн.), Тожикистондан (6,08 млн. тн.), Қирғизистондан (1,1 млн. тн.) “Суғд” (Тожикистон) участкаси орқали 80 фоизгача чегирмалар берилганлиги сабабли, йўналишини ўзгартириши эҳтимоли мавжуд;</p> <p>Дарбаза – Мақтаарол – Иржар – Жиззах темир йўли лойиҳасини амалга оширишда ҳамда Иржар – Жиззах участкасини реконструкция қилиш ва қуриш учун 77км. га – 169,5 млн. АҚШ долл. инвестициялар ҳисобига 191,7 млн. АҚШ долл. гача даромад йўқотилиши кутилмоқда.</p>

Ўзбекистон Республикасининг Тошкент вилоятида халқаро бизнес компания томонидан кўп терминалли логистика марказини ташкил этиш	
Кучли томонлари	Муалифнинг тадқиқотлари натижасига мувофиқ, омборларнинг умумий майдони 248000 кв.м., сиғимлиги 1240 дона контейнерлар сақлаш майдонига эга бўлган, 24 километрга яқин темир йўл йўлаги қурилиши режалаштирилган. Шунингдек, 22000 кв.м. дан ортиқ майдонга эга омборлар ва терминалнинг ишлашини таъминлаш учун тегишли мухандислик инфратузилмаси қурилиши режалаштирилган.
Заиф томонлари	Қозоғистон томонидан таклиф этилаётган йирик логистика марказини қуришга эҳтиёж мавжуд эмас, мамлакатимиз темир йўл транспортининг истиқболда ривожланиши имкониятларидан келиб чиқиб, Тошкент вилоятининг турли темир йўл станцияларида кичик хажмдаги логистика марказларини қуриш мақсадга мувофиқ ҳисобланади. Ҳозирги пайтда ушбу лойиҳа бўйича тегишли ташкилотлар орасида лойиҳани амалга оширишнинг мамлакат иқтисодий хавфсизлигига таъсир этувчи омиллар борасидаги аниқ тоҳтамга келинмаган.
Имкониятлар	Йирик қувватга эга логистика марказининг қурилиши транспорт хизматлари фаолияти билан шуғилланувчи тамонлар ўртасида рақобатни ўсишига олиб келиши мумкин
Таҳдидлар	Ўзбекистоннинг транспорт соҳасида монополияга қарамлигини вужудга келтиши ва минтақага капитал жалб қилиш орқали оқимларни тартибга солишни назарда тутилади. Натижада лойиҳа ташаббускорлари юкларни ташишда муҳим рол ўйнашлари аён бўлади. Шу билан бирга, “Ўзбекистон темир йўллари” АЖнинг юк айланмасидаги йўқотишлари ҳисоб китобларга кўра йилига 360 миллион тоннагача, даромади эса 20 млн. АҚШ долл. гача етиши мумкин. Лойиҳаси мақоми Чуқурсой, Тошкент-Товарная, Сергели ва бошқа темир йўл станцияларида маҳаллий бизнес субъектлари иштирокида фаолият юритаётган логистика марказлари статусига тенглаштириш мўлжалланмоқда. Бироқ, чет эл сармояси мавжуд бўлган юқорида қайд этилган логистика марказлари ҳам режалаштирилаётган лойиҳага ўхшаш эксклюзив имтиёзларга эга эмас. Кўп терминалли логистика марказини қуриш учун ажратилиши лозим бўлган ер участкаси қишлоқ хўжалиги обороти учун қимматли ресурс эканлигидан келиб чиқиб ушбу ер участкасини ажратиш 258 млрд.сўм зарар етказиш мумкинлиги аниқланди. Кўп терминалли логистика марказини яратишда кўп йил давомида имтиёзлар берилишини назарда тутувчи эксклюзив имтиёзлардан фойдаланиш мақсадга мувофиқ эмас деб ҳисоблаш мумкин.

Тадқиқотда кўриб чиқилган SWOT таҳлили Ўзбекистон Республикасини халқаро транспорт магистралларига уланиши, мамлакатимизнинг транспорт мустақиллигини таъминлаш ва транспорт алоқаларини диверсификация қилишни илмий асослашга хизмат қилади [4].

Хулоса. Юқоридагилардан келиб чиққан ҳолда шуни қайд этиш жоизки, минтақада қарор топган геосиёсий ва геоиқтисодий воқелик, шунингдек Ўзбекистоннинг иқтисодий манфаатлари Марказий Осиё республикалари ташқи сиёсий фаолиятида транспорт коммуникацияларининг ўрнини белгилаш билан боғлиқ масалаларни назарий, услубий ва амалий жиҳатидан тадқиқ этиш ва асослаб бериш заруратини келтириб чиқаради.

Тадқиқотда Ўзбекистоннинг сўнгги йиллардаги ва ҳозирги пайтдаги халқаро транспорт логистика лойиҳаларини ҳолати, транспорт-логистика муаммоларини ўрганиш маркази томонидан ишлаб чиқилган методология турлари кўриб чиқилди. SWOT таҳлили натижаси халқаро транспорт лойиҳаларини амалга оширилида биринчи навбатда Ўзбекистоннинг иқтисодий хавфсизлигини таъминлаш, геосиёсий масалаларни инобатга олиш тадқиқ этилди.

Адабиётлар/Литература/References:

1. Камалов А.С. Минтақавий халқаро транспорт лойиҳаларини амалга оширишда давлатларнинг геосиёсий манфаатлари. Монография. Т.: “Таълим ва фан матбаа нашриёти”, 2022. – 190 б.
2. Ўзбекистон темир йўллари расмий сайти: <https://railway.uz/uz/>
3. **“Temiryo’lcargo” AJ hisoboti**
https://railway.uz/uz/informatsionnaya_sluzhba/novosti/35661/
4. Ф.А. Зоҳидов, М.М. Хамроев, “Мамлакат транзит салоҳиятини оширишда электрон транспорт хизматларидан фойдаланиш истиқболлари” Иқтисодиёт ва инновацион технологиялар” илмий электрон журнали. № 3, май-июнь, 2016 йил SCIENCEPROBLEMS.UZ-Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари № 8 (3)-2023 150.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 2 (4) – 2024

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).